

Ivars Dūmiņš

Elektrotehnikas teorētiskie pamati

1. daļa

Stacionāri procesi lineārās elektriskajās ķēdēs

RTU Izdevniecība

Rīga 2014

Saturs

LĪDZSTRĀVAS ĶĒDES UN ELEKTRISKO ĶĒŽU GALVENĀS APRĒĶINA METODES

1. nodaļa. Līdzstrāvas ķēžu teorijas pamatjēdzieni	6
1.1. Elektriskā ķēde, spriegums, strāva	6
1.2. Džoula-Lenca likums, Oma likums; ķēdes elementa vadītspēja un pretestība	7
1.3. Kirhofa likumi	9
1.4. Rezistoru vienkāršākie slēgumi	11
1.5. Elektriskās enerģijas avotu ekvivalentās shēmas	17
1.6. Kirhofa likumi ķēdēs ar ideālajiem avotiem	20
1.7. Vispārīgais Oma likums. Potenciālu diagramma	22
1.8. Jaudu bilance	23
2. nodaļa. Elektrisko ķēžu galvenās aprēķina metodes	24
2.1. Kirhofa likumu izmantošana	24
2.2. Kirhofa likumi matricu veidā	27
2.3. Mezglu potenciālu metode	35
2.4. Kontūrstrāvu metode	42
2.5. Superpozīcijas princips un dažas tā sekas	47
3. nodaļa. Divpoli, četrpoli un daudzpoli līdzstrāvas ķēdē	54
3.1. Aktīvā divpola teorēma un tās izmantošana	54
3.2. Četrpoli, to vienādojumi un ekvivalentās shēmas	60
3.3. Aktīva četrpola vienādojumi un ekvivalentās shēmas	66
3.4. Daudzpolis	70

MAIŅSTRĀVAS ĶĒDES

4. nodaļa. Fizikālie procesi maiņstrāvas ķēdēs. Sakarības starp strāvām un spriegumiem idealizētos maiņstrāvas ķēdes elementos	74
4.1. Kondensators (kapacitāte) mainīgas strāvas ķēdē	75
4.2. Spole (induktivitāte) mainīgas strāvas ķēdē	76
4.3. Kirhofa likumi strāvu un spriegumu momentvērtībām	78
4.4. R , L , C virknes slēguma integrodiferenciālvienādojums. Stacionārs režīms elektriskajā ķēdē	79
4.5. Sinusoidālu funkciju raksturojošie lielumi	80
4.6. Sinusoidāla sprieguma ģeneratora darbības princips	83
4.7. Sinusoidāla strāva idealizētos ķēdes elementos	84
5. nodaļa. Maiņstrāvas ķēžu aprēķini	89
5.1. Sinusoidālu funkciju attēlošana ar kompleksiem skaitļiem un vektoriem	89
5.2. Kirhofa likumi kompleksajā formā	95
5.3. Oma likums kompleksajā formā	96

5.4. Darba režīmu analīze aktīvas un reaktīvas pretestības virknes un paralēlā slēgumā	100
5.5. Potenciālu topogrāfiskā diagramma	104
5.6. Jauda maiņstrāvas ķēdē	108
5.7. Enerģijas pārvade maiņstrāvas ķēdē	112
6. nodaļa. Rezonanses režīmi maiņstrāvas ķēdēs	116
6.1. Spriegumu rezonanse R, L, C virknes slēgumā	116
6.2. Strāvu rezonanse reaktīvo elementu paralēlajā slēgumā	124
6.3. Rezonanse reaktīvu elementu jauktā slēgumā	127
7. nodaļa. Mijindukcija maiņstrāvas ķēdēs	130
7.1. Induktīvā (magnētiskā) saite starp spolēm	130
7.2. Divu induktīvi saistītu spoļu virknes slēgums	135
7.3. Divu induktīvi saistītu spoļu paralēlslēguma ieejas pretestība	137
7.4. Transformators lineārā darba režīmā	138
7.5. Sazarotu ķēžu aprēķins	143
8. nodaļa. Trīsfāzu ķēdes	149
8.1. Simetrisks trīsfāzu ģenerators	149
8.2. Trīsfāzu ķēde zvaigznes slēgumā	150
8.3. Trīsfāzu ķēde trijstūra slēgumā	157
8.4. Vienkāršāko trīsfāzu slēgumu aprēķini	158
8.6. Rotējoša magnētiskā lauka iegūšana un izmantošana	166
8.7. Trīsfāzu sistēmu simetriskās komponentes	169
9. nodaļa. Nesinusoidālu periodisku strāvu ķēdes	177
9.1. Periodiskas funkcijas, un tās raksturojošie lielumi	178
9.3. Jauda periodisku strāvu ķēdē	185
9.3. Reaktīvo elementu ietekme uz nesinusoidālu režīmu	186
9.4. Nesinusoidālas strāvas trīsfāzu ķēdē	188
9.5. Svārstības ar mainīgu amplitūdu	190
9.6. Furjē rindas simetriskā forma un vispārinājums neperiodiskām funkcijām	192
10. nodaļa. Četrpoli. Filtri	196
10.1. Pasīva četrpola vienādojumu veidi	196
10.2. Četrpolu slēgumi	199
10.3. Vienādojumi ar hiperboliskajām funkcijām	203
10.4. Filtru teorijas pamatjēdzieni	211
10.5. Simetriskie k tipa filtri	216
10.6. Jēdzieni par dažu citu tipu filtriem	225
Pielikumi	229
1. Matricas un darbības ar tām	229
2. Dažu periodisku funkciju Furjē rindas	234
3. Sakarības starp četrpola vienādojumu koeficientiem	238